

Георгій БЕРЕЗОВСЬКИЙ: «Нема села, де ми не будували б»

Добрими справами сільськогосподарський будівельний кооператив «Колос» із Сторожинця давно відомий не лише на Буковині. За часів Союзу він став першим в Україні галузевим агропідприємством, створеним на засадах кооперативної власності. З одного боку – необмежене поле для ініціативи, зате з другого – цілковита відсутність рознарядок на фондові матеріали – деревину, цеглу, цемент, яких хронічно бракувало навіть для державних будівельних організацій.

– А ми ж поставили перед собою завдання: зводити об'єкти соціальної сфери на селі, допомагати індивідуальним забудовникам, – розповідає фундатор і незмінний протягом трьох десятиліть керівник кооперативу, Герой України Георгій Березовський. – Вихід знайшли – відрядили сотню будівельників на північ Росії, де гостро бракувало таких фахівців. У рахунок оплати кооператив отримував 15–20 тисяч кубометрів лісоматеріалів щороку. Взяли кредит у колишньому Агробанку і самотужки (кожен член кооперативу відпрацював на будівництві місяць) спорудили у Сторожинці завод, який почав випалювати по 12 мільйонів штук цегли за сезон. «Розкрутилися» так, що навіть облплан іноді звертався, щоб підсобили дефіцитною цеглою чи лісом, бо фондові ліміти дуже «схудли». На той час ми вже взяли під свою опіку всі села Сторожинецького району – будували школи, дитсадки, медпункти. На ті об'єкти, а також для селян-збудовників, відпускали цеглу на 30 відсотків дешевше. А котрій сім'ї було дуже суцужно, то давали цеглу безоплатно – щороку на 10–15 будинків. До речі, таке рішення колектив одностайно ухвалив іще на початку створення кооперативу. Згодом у селі Верхні Петрівці побудували завод з обробки природного каменю, на той час підприємство було найпотужнішим в АПК країни. Почали виробляти й асфальт, який теж на 30 відсотків дешевше відпускали колгоспам для благоустрою токів, тракторних бригад, ремонту сільських вулиць. Тож «Колос» забезпечував роботою і непоганою зарплатою майже тисячу людей, був постійним учасником ВДНГ у Москві.

Однак, згадає Георгій Васильович, трудові успіхи приносили не лише визнання й славу. За ініціативу, як відомо, не завжди

хвалять, буває, що й карають. Зокрема, коли кооператив освоїв на цегельному заводі випуск керамічної плитки для підлоги тваринницьких приміщень, що значно впливало на економію деревини (позитивні відгуки вже надходили від господарників), йому пред'явили претензію чиновники Держстандарту УРСР: чому без нашого дозволу? І постановили: за «самоуправство» оштрафувати СК «Колос» на 300 тисяч карбованців. Це означало його крах. Врятував випадок – експозиція кооперативу на ВДНГ СРСР привернула увагу високих осіб із тодішнього ЦК. Особливо сподобався їм профілакторій кооперативу, в якому безоплатно оздоровлювалися не лише його працівники, а й сільські трудівники з усього району. По 800 осіб щороку. Щоб ближче ознайомитися з унікальним досвідом «Колоса», до Сторожинця прибула представницька делегація з Москви. Про її враження свідчить такий факт: тодішній голова Ради Міністрів СРСР Микола Рижков розпорядився нагородити колектив кооперативу премією 400 тисяч карбованців. «Вистачить, аби перекрити штраф», – невесело жартував Березовський, якому з Держстандарту продовжували нагадувати про несплату. Але про те покарання стало відомо в ЦК, тож бюрократів негайно позбавили теплич посад.

Утім, це був не єдиний «наїзд», який довелося пережити Георгію Васильовичу. Наприклад, за те, що допоміг відновити доменну піч на Дніпропетровщині, буковинський прокурор погрожував йому тюрмою: «Ви повинні лише тут будувати!» А ось Київ за достроковий пуск стратегічного об'єкта металургії

представив директора кооперативу до високої нагороди. І знову переміг здоровий глузд – із столиці Березовський повернувся з орденом «Знак Пошани».

З настанням демократичних часів різні люди приходили до керма на Буковині, по-різному це відбивалося на трудовій біографії «Колоса», однак і надалі він незмінно дбав про села. Навіть якщо його роками не повертали зароблених коштів, як, скажімо, декілька мільйонів за споруджену красуню-школу в Красноільську на 700 учнів. Дотепер не згорнув кооператив і благодійницької діяльності: на Різдво й Великдень щедро обдаровує майже тисячу обділених долею людей продуктивними пакунками.

У селі Негостинна в Румунії, де проживає чимало українців, встановив пам'ятник Тарасові Шевченку. От лише цеглу, як раніше, вже не відпускає селянам...

– Наш цегельний завод потрапив у поле зору рейдерів, – не може вгамувати хвилювання Георгій Васильович.

Зрозуміло, для такого високопрофесійного колективу, як сільськогосподарський будівельний кооператив «Колос», залишитися без цегельного заводу – все одно, що зостатися без рук. Тому він не втрачає надії, що справжніми мотивами банкрутства донедавна успішного підприємства все-таки зацікавляться правоохоронні органи. Варто, кажуть, лише провести неупереджену перевірку, і все з'ясується. Тож майно, набуте нелегкою працею протягом кількох десятків років, буде повернуто.

Сторожинецький район
Чернівецької області.

Зенон МИХЛИК,
журналіст.
Фото автора.